

Az ENSZ közgyűlés második vitanapja: *„Támogassuk a toleranciát és a kiengesztelődést, hogy békés és befogadó társadalmakat építsünk és ellene mondjunk az erőszakos szélsőségeknek”.*

TALÁLJUK FEL A BÉKÉT

Maria Voce, a Fokoláre Mozgalom elnöke

Először is szeretnék köszönetet mondani az Egyesült Nemzetek Szervezetének és a Civilizációk Szövetségének ezért a vitanapért, és köszönöm, hogy meghívtak, hogy én is felszólaljak. És még inkább szeretném megköszönni, amit nap mint nap tettek és tesznek felhasználva a diplomácia eszközeit, az emberi erőforrásokat és mindent, ami lehetséges egy testvéribb, biztonságosabb, békésebb világ megteremtése érdekében.

Elmondok Önöknek egy történetet.

1943-ban, a második világháború befejező szakaszának szörnyűségei közepette összegyűlt néhány fiatal lány Trentóban, egy észak-olasz kis városban. A bombázások idején ezek a lányok, akik egy fiatal tanítónő, Chiara Lubich körül csoportosultak, egészen új módon értették meg az evangéliumi szeretet radikalitását. Ez lelkesítette őket, és elhatározták, hogy akár az életüket is kockáztatják azért, hogy enyhítsék a szegények szenvedését. Ezt a gesztust sokan megtették előttük és utánuk is, és sokan meg fogják még tenni (elég, ha a libanoni, szíriai, jordániai, iraki menekülttáborokra vagy a nagyvárosok periferiájának szegénynegyedeire gondolunk), mindenesetre ereje és értéke van a romboló konfliktus szorításában a társadalom újjáépítéséért való elköteleződésnek, és a béke építésén való fáradozásnak. „Háborús időkét éltünk, minden összeomlott”, halljuk minden alkalommal, amikor elbeszélik ezeknek a lányoknak a történetét. Ők azonban elhatározták, hogy megtörik az erőszak ördögi körét, és olyan tettekkel válaszoltak rá, melyek a konfliktus légkörében alaptalannak, sőt, jelentéktelennek tűnhettek. De valójában nem így volt, és nem így van!

Nem azért mondom el ezt a történetet, hogy esettanulmányt végezzünk, nem is azért, hogy felidézsek egy példát, mit jelent egy társadalmi ügynek szentelni magunkat, hanem azért, hogy megemlítsem, napjainkban is nagyon súlyos politikai, intézményi, gazdasági és társadalmi szétesést tapasztalunk. Ez legalább ilyen radikális válasza vár, amely képes átalakítani az uralkodó paradigmát. Ugyanis, mintha a konfliktus és az erőszak uralná a föld jelentős részét, és magával ránt ártatlanokat, akik semmi mást nem akarnak, csak egy bizonyos területen élni, egy meghatározott népcsoporthoz tartozni vagy egy adott vallást gyakorolni.

A Fokoláre Mozgalomban – amelyet nekem jutott a megtiszteltetés képviselni -, a kultúrák és a vallások (a kereszténység, az iszlám, a zsidó vallás, a buddhizmus, a hindu és a hagyományos vallások) találkozása állandó és termékeny tapasztalat, és nem korlátozódik a toleranciára, vagy egymás különbözőségeinek pusztá elismerésére. Túljut a kiengesztelődésen, mely természetesen alapvető fontosságú, és megteremt egy új, tágabb, közös és mindenki által elfogadott identitást. Tettekben megnyilvánuló párbeszédéről van itt szó, amely kiterjed a legkülönbözőbb meggyőződésű emberekre, nem vallásosakra is, és arra indít, hogy tekintsünk a konkrét szükségletekre, válaszoljunk együtt a társadalom, a gazdaság, a kultúra, a politika legnehezebb kihívásaira, és odaadóan munkálkodjunk azért, hogy az emberiség nagyobb egységben és nagyobb szolidaritásban élhessen. Ez olyan helyeken valósul meg, ahol súlyos válságban éltek, vagy élnek napjainkban is: Algériában, Szíriában, Irakban, Libanonban, a Kongói Demokratikus Köztársaságban, Nigériában és a Fülöp-szigeteken.

Látjuk, hogy ma nem elégedhetünk meg félmegoldásokkal. Ha létezik a szélsőséges erőszak – amellyel szemben természetesen mindig védekeznünk kell, és főként meg kell védenünk a gyengéket és az üldözötteket -, arra legalább ugyanolyan mértékű radikalitással kell válaszolnunk, de más rend szerint: a „szélsőséges párbeszéddel”! Azzal a dialógussal, mely teljes valónkát kívánja, kockázatos, igényes, sok kihívással jár és lemetszi a meg nem értés, a félelem és a neheztelés gyökereit.

Az ENSZ-en belül működik a „Civilizációk Szövetsége” , mely azt javasolja, hogy másképp és építő módon tekintünk a globális interakcióra, azt húzza alá, ami egyesíti az emberiséget annak legkülönbözőbb kifejeződéseiben, nem pedig azt, ami első látásra megosztaná. Tehát nagy eredmény, hogy a civilizációk szövetségéről beszélhetünk! Mégis fel kell tennünk a kérdést, hogy nem juthatnánk-e nagyobb teljességre ezt az új látásmódot illetően, ha nem csak a civilizációk szövetségére törekednénk, hanem a „szövetség civilizációjára”, egyetemesen, ahol a népek közös, sokszínű és lenyűgöző ügyük szereplőinek tekintik egymást az emberiség egység felé vezető útján, ahol a párbeszéd biztosítja a haladást, mert felismerjük, hogy szabadok, egyenlők és testvérek vagyunk.

Engedjék meg, hogy az ENSZ-ben képviselt több szervezet közül megemlítssem a New Humanity-t is, azt a civil szervezetet, amely itt a székhelyen Mozgalmunkat képviseli, előmozdítja és támogatja kezdeményezéseit, és az UNESCO hivatalos partnereként működik.

Egy ilyen széleskörű és jelentős ülés előtt, mindenképpen föl kell tennem egy kérdést: Vajon nem kellene-e az ENSZ-nek átgondolnia saját hivatását, átfogalmaznia alapvető küldetését? Mit jelent ma „Egyesült Nemzetek” szervezetének lenni, ha ez nem egy olyan intézmény, mely valóban a nemzetek egységéért dolgozik és tiszteletben tartja végtelen gazdag identitásukat? Természetesen, alapvető fontosságú, hogy a nemzetközi biztonság fenntartásáért dolgozzunk, azonban a biztonság, nélkülözhetetlen ugyan, de nem szükségszerűen ugyanazt jelenti, mint a béke.

A belső és nemzetközi konfliktusok, a világskálán mért mély megosztottságok, a helyi és a világméretű nagy igazságtalanságok megoldása csak akkor lehetséges, ha a globális kormányzás valóban megtér tetteiben és döntéseiben, hogy megvalósítsa a mottót, amelyet

Chiara Lubich tűzött ki elé 1997-ben ugyanebben a teremben: „Úgy szeresd a másik hazáját, mint a sajátodat”, egészen az egyetemes testvériség felépítéséig.

Végezetül ne engedjünk teret azoknak, akik sok jelenlegi konfliktust úgy próbálnak bemutatni, mintha az „vallásháború” lenne. A háború természeténél fogva „a vallás ellentéte”. A militarizmus, a gazdasági hegemonia, a tolerancia hiánya minden szinten, sok más társadalmi és kulturális tényezővel együtt olyan konfliktusok okozója, melyben a vallás gyakran csak tragikus kifogást jelent. Tragédiák tanúi vagyunk a föld számos részén, Közel-Keletről Afrikáig, és a háború elől menekülők százainak halálát látjuk, akik a Földközi-tengerbe fulladnak. Ennek nagyon kevés köze van a valláshoz. Ezekben az esetekben semmilyen szempontból sem beszélhetünk vallásháborúról, inkább azt mondhatnánk nagyon konkrétan, reálisan és prózaian, hogy ma a háború tűnik fel úgy, mint egy vallás.

Mit tegyünk, tehát? Chiara Lubich reményteli és határozott meggyőződéssel írta a 2001. szeptember 11-i merénylet, a 2001-es afganisztáni és a 2003-as iraki katonai beavatkozások után: „Ne adjuk fel! (...) Sok jel mutat arra, hogy e súlyos nemzetközi helyzetben végre új tudatosság ébred az emberekben, és felismerik, hogy, gazdagabb és szegényebb, fegyvereikben fejlett vagy kevésbé fejlett népek, hívők vagy nem hívők bátran együtt dolgozhatnak a közjóért, hogy „feltaláljuk a békét”. Lezárult a „szent háborúk” ideje. A háború soha sem szent, és soha nem is volt az. Isten nem akarja a háborút. Csak a béke szent valójában, mert Isten maga a béke”.

Ehhez az új tudatossághoz adhatják értékes részüket a vallások: azzal, hogy hűségesek maradnak alapvető inspirációjukhoz és az arany szabályhoz, mely mindegyikben közös. Tehát, a vallások szeretnének önmaguk maradni, és nem akarnak más hatalmak - akár rendkívül nemes céllal kihasznált – eszközei lenni, a vallás nem az íróasztalnál, a konfliktusok vagy válságok megoldására kidolgozott formula, hanem egy lelki folyamat, mely megtestesül és közösségé válik. Ez a közösség osztozik a mai ember örömeiben és szenvedéseiben, értelmet ad ezeknek, és mindent az emberiség egyetemes családjának megvalósulása irányába vezet.

Köszönöm, hogy meghallgattak, és remélem, a délután folyamán konkrét tanúságtételeket is bemutatunk ezzel kapcsolatban.